

„Paşa e adus de ofițeri pe sus, la un bord-dei din marginea șoselei. D-ru' Nazim bei îi pansează rana. Sosește colonelul Cerkze și ofițeri români din statul major și col. Arion, Berindei... Schimb de salut. Sosește imediat rușii cu generalul Ganeski și Strukov. Osman Pașa desface centironul să dea sabia : cînd o ia în mînă s-o predea, filmul se închide“. Probabil că versiunea capitulării lui Osman, așa cum a fost filmată, a fost aleasă din rațiuni comerciale. După această scenă, se prevedea în scenariu o cercetare a cîmpului și a capătului de pod, pentru atmosferă : „Armata turcă la pod a arborat steagul alb. Se văd pe cîmp grămezi de arme. Armata turcă înconjurată de români și ruși (...) Convoaiele de prizonieri escortate de români. Ambulante și căruțe cu răniți. Turcii toți triști și descurajați. Românii demni“. Scena a căzut la montaj ?

Lipsind din versiunea finală această secvență, pătrundem, după capitularea lui Osman, în altă încăpere, pentru a asista la ceea ce inseratul 46 numește pe ecran : **M. S. Țarul Alexandru II înapoiază sabia lui Osman Pașa.** În scenariu, titlul era mai sugestiv : **Înapoierea sabiei leului :**

„Căpeteniile ambelor armate aliate adunate într-un salon (...) În fața lor e Osman Pașa susținut de doctorul său. Țarul înapoiază spada lui Osman, care mulțumește și se retrage“. Ca, imediat, obiectivul aparatului să-l preia la **Îesirea unei case cu trepte** (pe ecran, insert 47 : **Plecarea lui Osman Pașa**) : „Armata, române și ruse, înșirate pe dreapta și stînga, în fața peronului casei. Trăsura lui Osman apare la scară, escortată de călărași și ruși, în care se urcă Osman Pașa cînd iese din casă. Armatele îl salută cu admirație și respect. Dispare“. A fost unica apariție în film a lui Constantin Nottara.

Alături de el, au dat strălucire distribuției Aristide Demetriade (Domnitorul Carol), Aurel Athanasescu (Penes), Iancu Niculescu (Kogălniceanu), Iancu Brezeanu, Gh. Ciprian (Țărani), Aristiză Romanescu, Agepsina Macri, Sonia Cluceru, Maria Filotti, Elvira Popescu (doamnele de la Crucea Roșie), precum și Constanța Demetriade, Al. Mihailescu, Nae Soreanu, Vasile Toneanu, Maria Giurgea...

Ionuț NICULESCU

Teatrul în presa de acum un veac mai 1887

A înflorit liliacul și privighetoarea cîntă... Cîntă și muzicile militare la Șosea și în grădina Cîșmigiului. Berarul Opler a concesionat bufetul din celebrul parc și I. L. Caragiale cu amicii li cercetează adesea halbele. În parcul Oteteleșanu (în coasta Naționalului), ziarul **Telegraful** (6 mai) trimite pe iubitorii de concerte instrumentale. ● Grădina Dacia de la Hanul Manuc adăpostește „noua trupă română de vodevil și comedii“ sub direcțiunea unui animator al teatrului nostru liric, A. L. Bobescu (primul dintr-o numeroasă familie de muzicieni ; el este strămoșul violonistei Lola Bobescu). ● Tot în **Telegraful** (20 mai), citim o notă în care „se atrage atențiunea

atît guvernului, cît și primăriei“ că **Cîrcul** Sidoli „construit din lemn, avînd apendice, grajduri etc. construite tot de lemn, avînd un depou de fîn pentru hrana cailor și fiind luminat cu gaz, are toate condițiile favorabile pentru a fi într-o singură clipă consumat de flăcări... Ușile de leșire sînt rău construite ; în zăpăceală, în caz de panică publicul va rămînea încremenit pe loc“. Cu toate acestea, Sidoli privește cu mulțumire „casa închisă“. ● Marele arhitect Mincu apare ca martor al acușării în procesul intentat de primăria Capitalei proprietarilor teatrului **Bossel** (pe locul de azi al Teatrului **Țandărică**). Sala de spectacole a devenit insalubră și va fi închisă. La **Bossel**, la **Momulo**, la **Cîșmeaua roșie** s-a înfiripat teatrul cult al Bucureștilor... Dar bătrîinii sînt încă... tineri, nu se gîndesc la viitoarea istorie. ● Ziarul **Națiunea** (8 mai) anunță că la grădina Dacia actori ai Teatrului Național reprezintă **O noapte furtunoasă** sau numărul 9, „comedie în patru acte de Luca Ca-

ragiale“. În patru acte ? Azi o citim și o reprezentăm în două ! Pînă la tipărirea în volum (1889), piesa era împărțită în... patru tablouri (nu acte)!. Așa a apărut și în ediția princeps din **Convorbiri literare**. Așa s-a și reprezentat. Primul tablou se petrecea în fața casei lui Dumitrache, la răscrucea străzilor Marcu Aureliu și Cătilina. El se încheia în țipele Zîței, „atacată“ de **Țîrcădău**. Celelalte trei tablouri erau localizate în casa Jupînului. Distribuție de zile mari : Ștefan Iulian (Ipingscu), Ana Dănescu (Veta), Mihail Mateescu (Rică). Ei jucaseră și la premiera absolută din 18 ianuarie 1879. Li se alătură C. Nottara (Chiriaș) și Amelia Nottara (Zîța). ● Citim cu emoție la rubrica „Informațiuni“ a ziarului **Telegraful român** din 30 mai despre un mare om de teatru : „Aflăm cu plăcere că starea sănătății poetului nostru M. Eminescu merge spre bine. Îngrijirile ce i se dau ușurează suferințele bolnavului“. Dure-roase amăgiri...

I. N.